

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS

2004 m. gegužės 7 d. Nr. 1050-4-54

Vilnius

1. Santrauka

Vilniaus pedagoginiam universitetui (toliau – Universitetas) 2003 metams trijų programų vykdymui patvirtinta 38121,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, o panaudota 35431,6 tūkst. Lt. Finansų ministerija nepanaudotas 2689,4 tūkst. Lt Specialiosios programos lėšas paliko Universitetui 2004 metams.

Mes surinkome pakankamai audito įrodymų, kurie duoda pagrindą teigti, kad Universiteto Biudžeto išlaidų įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) nėra reikšmingų iškraipymų ir ji yra parengta pagal nustatytą tvarką. Negalėjome įsitikinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr. 1) pateikti ilgalaikio turto, ilgalaikio turto fondo ir materialiojo turto nusidėvėjimo likučiai yra teisingi (detaliau ataskaitos skyriuje „Klaidos, pažeidimai ir netikslumai nustatyti audito metu“). Kiti Balanso likučiai pateikti teisingai.

Universiteto valstybinio audito ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatų, nustatytų pažeidimų, klaidų, netikslumų, pastebėjimų ir rekomendacijų.

2. Audito užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2003-06-06 pavedimu Nr. 1050-4.

Audituojamas subjektas – Vilniaus pedagoginis universitetas – valstybinė aukštoji mokykla, turinti specialų – universiteto – statusą. Adresas: Studentų g. 39, Vilnius, identifikavimo kodas 1195149.

Universiteto steigėjas – Lietuvos Respublikos Seimas.

Audituojamuoju laikotarpiu Universitetui vadovavo rektorius prof. habil. dr. Antanas Pakerys (dirbo iki 2003-04-06), nuo 2003-04-07 vadovo rektorius prof. habil. dr. akad. Algirdas Gaižutis, apskaitos tarnybai – vyriausioji buhalterė Vida Gulbinienė.

Audituota 2003 metų finansinė atskaitomybė.

Audito tikslas – nustatyti, ar Universiteto 2004 m. sausio 1 d. finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą. Atlikome Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų įvykdymo 2004-01-01 apyskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (forma Nr. 3-3, 3-4, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) auditą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis. Ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Universiteto auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790), ir vadovaujantis kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir asignavimų naudojimą, bei pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės patvirtintą audito planą.

Mes ištyrėme vidaus kontrolės aplinką, darbo užmokesčio, ilgalaikio turto ir finansinio turto, įsiskolinimų ir kitų išlaidų apskaitos sričių vidaus kontrolės procedūrų veikimą. Siekdami sumažinti audito riziką, pagal audito programas atlikome ilgalaikio turto ir finansinio turto, sąskaitų uždarymo sričių savarankiškas (detalias) didelės apimties procedūras bei darbo užmokesčio, įsiskolinimų vidutinės apimties procedūras, kitų išlaidų apskaitos sričių mažos apimties savarankiškas (detalias) procedūras.

Mes neatsakome už Universiteto likučių teisingumą pagal Išlaidų sąmatos vykdymo 2004-01-01 balanso duomenis, nes neatlikome 2002 metų finansinės atskaitomybės audito.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Universiteto turto metinę inventorizaciją, kurios metu nustatyta, kad faktiškai atskirų materialinių vertybių grupių kiekiai ir sumos neatitinka buhalterinės apskaitos duomenų. Dėl to negalime daryti prielaidos, kad Universiteto metinės inventorizacijos duomenys teisingi (žiūrėti skyrių „Klaidos, pažeidimai ir netikslumai nustatyti audito metu“).

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (2003-11-06 nutarimo Nr. 1386 redakcija) pagal vykdomas programas Universitetui skirta:

- 16586 tūkst. Lt vykdyti programą „Aukščiausioji kvalifikacijos specialistų rengimo programa“ (kodas 10.2);
- 4743 tūkst. Lt vykdyti programą „Studentų rėmimas ir jų kreditavimo sistemos plėtojimo programa“ (kodas 10.3);
- 6521 tūkst. Lt vykdyti programą „Mokslo ir studijų institucijų specialioji programa“ (kodas 10.4).

Universitetui 2003 metais pagal vykdomas programas buvo patvirtinta 38121 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 38121 tūkst. Lt (iš jų: 4500 tūkst. Lt viršplaninių pajamų, 35,2 tūkst. Lt – didinti minimaliąją mėnesinę algą ir bibliotekininkų darbo užmokesį). Universitetas panaudojo 35431,6 tūkst. Lt patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų ir jų neviršijo.

Lyginant kasines išlaidas su faktinėmis nustatyta, kad kasinės išlaidos 66 tūkst. Lt mažesnės dėl 2003-01-01 įsiskolinimo už komunalines paslaugas ir avansinio apmokėjimo už leidinių prenumeratą. 2003 metais Universitetas įsigijo 754,4 tūkst. Lt ilgalaikio turto.

Universiteto kreditorinis įsiskolinimas 2003-01-01 – 810,6 tūkst. Lt, 2004-01-01 – 469,8 tūkst. Lt, t.y. kreditorinis įsiskolinimas metų pabaigoje sumažėjo 340,8 tūkst. Lt (137,2 tūkst. Lt už komunalines paslaugas, 151,2 tūkst. Lt dėl trūkumų, 88,2 tūkst. Lt už teikiamas mokamas paslaugas, 47,9 tūkst. Lt už suteiktas paslaugas ir remonto darbus, 41,2 tūkst. Lt už gautas prekes, 4,1 tūkst. Lt atskaitingiems asmenims). Universiteto kreditorinis įsiskolinimas buvo apmokėtas 2004 m. sausio–kovo mėnesiais iš 2004 metų valstybės biudžeto asignavimų.

Debitorinis įsiskolinimas 2003-01-01 – 692,6 tūkst. Lt, 2004-01-01 – 609,6 tūkst. Lt. (avansinis apmokėjimas 199,5 tūkst. Lt už patalpų nuomą, 38,4 tūkst. Lt „Hansa Lizingui“ už automobilį, 40 tūkst. Lt už draudimo, pajamų ir PVM mokesčius, 43,1 tūkst. Lt už leidinius, 27,2 tūkst. Lt atskaitingiems asmenims, 96,2 tūkst. Lt, 14,1 tūkst. Lt už mobilųjų ryšių, 151,2 tūkst. Lt dėl trūkumų neišaiškintos vagystės).

Audituota 2003 metų finansinė atskaitomybė.

5. Klaidos, pažeidimai ir netikslumai nustatyti audito metu

Universitetas, nevykdydamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalies reikalavimų į apskaitą įtraukti visas ūkines operacijas, susijusias su turto struktūros pasikeitimu, į apskaitą neįtraukė 100460 Lt vertės ilgalaikio turto. Kitų subjektų nuosavybėn perduoto privatizuoto ilgalaikio turto vertė nebuvo įrašyta į sąskaitos 01 „Ilgalaikis turtas“ kreditą ir sąskaitų 250 „Ilgalaikis turto fondas“ bei 02 „Ilgalaikio turto

nusidėvėjimas“ debetą, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-01-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38 punkto nuostata. Dėl šios priežasties neteisingai apskaityta ir pateikta privatizavimo operacija, kuri turėjo įtakos Universiteto turto struktūrai. Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse 01, 36, ir 38 eilučių duomenys pateikti neteisingai didesne suma: ilgalaikio turto likutis 100,4 tūkst. Lt, ilgalaikio turto fondo likutis 73,3 tūkst. Lt ir materialiojo turto nusidėvėjimo likutis 27,1 tūkst. Lt. Audito metu Universitetas ištaisė klaidingą apskaitą 2004 m. kovo mėn. sumažindamas 100460 Lt ilgalaikio turto vertę apskaitoje (01 sąskaitoje) ir 73344,8 Lt fondo vertę (250 sąskaitoje), 27115,19 Lt materialiojo turto nusidėvėjimą (020 sąskaitoje) ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-04-01 balanse pateikė patikslintus likučius.

Be to, audituojant buvo pastebėta, kad Universitetas nuo 1995 metų neišbraukė ir neišregistravo privatizuoto ilgalaikio turto (patalpų 6935,52 kv. m. bendrojo ploto, esančių Studentų g. 41, 43, 45, 47, Saltoniškių g. 54, Švitrigailos g. 4, T. Ševčenkos g. 31), iš inventorinių bylų bei iš valstybės įmonės Registrų centro Vilniaus filialo Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko. Nekilnojamojo turto registre įregistruota, kad Universiteto gyventojai privatizavo 6935,52 kv. m. bendrojo ploto. Audito metu nustatyta, kad Universitete nuo 1995 metų yra privatizuotas, bet neįregistruotas Nekilnojamojo turto ir kadastro registro įmonėje 703,66 kv. m. plotas ir privatizuoto turto vertė nesumažintas Universiteto valdomo turto likutis. Universitetas įsipareigojo patikslinti privatizuotų, bet neregistruotų plotų statusą ir išregistruoti privatizuotus plotus iš Universiteto apskaitos.

Audito metu pastebėjome, kad 2003-01-01 inventorizuojant ilgalaikį turtą Universitetas buvo nustatęs faktiškai esančio ir buhalterinėje apskaitoje pateikto turto neatitikimų, ir neatitikimo priežasčių neišsiaiškino (dėl pastatų paskirties ir nuosavybės nustatymo bei paskirstymo). Taip pat nustatyta, kad dalies privatizuoto turto (pastatų) statusas nėra pakeistas ir faktiškai privatizuotų plotų vertė nėra išregistruota iš Universiteto apskaitos. Dėl to egzistuoja rizika, kad ilgalaikio turto ir turto nusidėvėjimo pastatų likutis yra neteisingas. Įvertinę nurodytas aplinkybes ir tai, kad patikslinus privatizuoto ilgalaikio turto pastatų vertę gali būti reikalingi taisymai, negalime įsitikinti, kad duomenys apie ilgalaikį turtą pastatų ir jų nusidėvėjimą finansinėse ataskaitose pateikti teisingi.

Universitete esanti einamoji ir paskesnioji vidaus kontrolė neapima teisingai vedamos ilgalaikio turto apskaitos. Už apskaitos tvarkymo kontrolę pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 dalies 1 punktą atsako vyriausiasis buhalteris. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 punktą ataskaitinių duomenų teisingumą užtikrina vyriausiasis finansininkas (vyr. buhalterė). Taip pat nustatyta, kad dalies privatizuoto turto

statusas nėra pakeistas ir faktiškai privatizuotų plotų vertė nėra išregistruota iš Universiteto apskaitos.

Universiteto Viešųjų pirkimų komisija, rektoriaus įsakymu komercinės praktikos (lizingo) būdu nutarė pirkti automobilį. Rektoriaus įsakymu automobilio įsigijimui buvo skirta 60000 Lt. Viešųjų pirkimų komisija, vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymu 2003-09-16 posėdyje nutarė pirkti automobilį (2000 m. VOLVO 80) iš UAB „Baltijos realizacijos centras“, pasiūliusio mažiausią (59900 Lt) kainą ir pasirašyti sutartį. Universitetas (Ūkio direktorius P. Valatka) 2003-09-24 pasirašė automobilio įsigijimo lizingo sutartį su UAB „Hanza Lizingas“ (2000 m. VOLVO 80) už 61498,98 Lt, t.y. 1598,98 Lt didesne verte, negu nustatyta Viešųjų pirkimų komisijos. Tuo pažeista Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio 3 dalis (2000-01-12 įstatymo Nr. VIII-1526 redakcija, 2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1894 redakcija, 2003-12-16 Nr. IX-1894 redakcija), nes sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina ir pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos.

Universitete esanti paskesnioji finansų kontrolė neapima sprendimų vykdymo kontrolės, kurios metu tikrinama, kaip yra atlikti veiksmai. Ji neatitinka savo paskirties – patikrinti, ar nebuvo teisės aktų, vadovų nurodymų pažeidimų, kaip to reikalauja Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio dalies 3 punkto nuostatos. Nebuvo paskirtas asmuo, kuris kontroliuotų, kaip atsakingas už sutarties pasirašymą asmuo (Ūkio direktorius) vykdo Viešųjų pirkimų komisijos nutarimą ir rektoriaus įsakymą.

6. Pastebėjimai

Universiteto darbuotojai operatyviai reagavo į pateiktas pastabas audito metu ir šalino nustatytus pažeidimus.

Vidaus tvarkos taisyklės ir Padalinių nuostatai Universitete neatnaujinti nuo 1996 metų. Jų turinys jie neatitiko Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinto Universiteto Statuto (2000-10-17 Nr. VIII-2075) 23.16 ir 44.3. punktų reikalavimų. Darbuotojų pareiginės instrukcijos (išskyrus buhalterijos) buvo patvirtintos padalinių vadovų, o ne Rektoriaus. Pagal patvirtintus padalinių vadovų nuostatus, jie rengia arba vadovauja rengiant jų padalinių darbą reglamentuojančius dokumentus – nuostatus, pareigybines instrukcijas, kurias svarsto rektoratas, tvirtina rektorius. Universitetas 2004-04-21 Senato nutarimu patvirtino Universiteto darbo tvarkos taisyklės. Universiteto padaliniai parengė nuostatus ir pareigybių aprašymus. Seimui patvirtinus Universiteto Statutą, Universitetas patvirtins padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus. Dėl to šiuo metu nėra užtikrintas specialiųjų kontrolės reikalavimų funkcionavimas, todėl egzistuoja rizika, kad Universitete naudojamos organizacinės priemonės (nepatvirtinus padalinių nuostatų ir pareigybių aprašymo) neužtikrins, kad kontrolės tikslai būtų pasiekti ir kontrolė funkcionuotų kaip sistema.

Universiteto prorektorius A. Ragauskas, prorektorius V. Bernotas, Gamtos mokslų fakulteto dekanas A. Vilkas, Matematikos ir informatikos fakulteto dekanas G. S. Leonavičius, Slavistikos fakulteto prodekanė D. Sabromienė, Lituanistikos fakulteto prodekanė V. Salienė, Užsienio kalbų fakulteto prodekanė D. Verikaitė, Pedagogikos ir psichologijos fakulteto prodekanė R. Makarskaitė-Petkevičienė, Gamtos mokslų fakulteto prodekanas B. Šalkus, Senato nutarimais yra patvirtinti penkerių metų laikotarpiui katedrų vedėjais. Šiuo atveju neužtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas, kadangi tas pats asmuo yra ir sprendimų priėmėjas ir tiesioginis vykdytojas. Dėl tos priežasties neužtikrinta einamoji ir paskesnioji finansų kontrolė, todėl egzistuoja rizika, kad nebus užtikrintas sprendimų vykdymo teisingumas ir savalaikiškumas.

Universiteto vidaus kontrolės sistemos elementuose yra trūkumų, paskiriant pareigybes ir atsakomybę, neapibrėžta atsakomybė, pasitaiko, kad yra dvejų pareigybių. Nustatyta vienuolika atvejų, kai pagal dvi darbo sutartis administravimo padalinio vadovai atlieka ir tarnautojo (darbininko) funkcijas, t.y. gauna atlyginimus, kaip padalinio vadovai ir tarnautojai (darbininkai). Universitetas 2003 metais lapkričio ir gruodžio mėnesiais atleido padalinio vadovus iš tarnautojų (darbininkų) pareigų.

Universitetas nėra patvirtinęs finansinės atskaitomybės, apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarkos, kaip reikalauja Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 19 straipsnio 1 ir 2 punkto nuostatos. Pagal Lietuvos Respublikos archyvų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1115) 9 straipsnio 2 dalies 3 punktą Universitetas neužtikrino archyvo dokumentų bylų įforminimo ir saugojimo. Todėl egzistuoja rizika, kad dokumentai nebus išsaugoti.

Nepakankama darbo su tvarkomaisiais dokumentais kontrolė. G. Aleksandrovič nuo 1992-01-01 dirba sandėlininke Universitete, o nuo 1992-04-01 papildomai dirba valytoja, turi 0,5 etato. Universitetas darbo sutarties dėl valytojos darbo su G. Aleksandrovič nesudarė, jos nesupažindino su valytojos pareigomis. Nuo 1998-02-01 Universitetas sandėlininkę G. Aleksandrovič atleido iš papildomo (0,5 etato) valytojos darbo, tačiau Universitete sandėlininkės G. Aleksandrovič 1998-02-01 prašymo atleisti iš papildomo (0,5 etato) valytojos darbo nėra. Sandėlininkė G. Aleksandrovič įspėjimo apie atleidimą darbdavio iniciatyva negavo, įrašo socialinio draudimo pažymėjime nėra, pranešimas apie darbo santykių pasibaigimą Sodrai nepateiktas. Audito metu nustatyta, kad Universitete (rektorius įsakymais) nuo 1995-07-01 daug kartų būdavo atleidžiama ir priimama darbuotoja G. Aleksandrovič, paskiriant jai 0,5 valytojos etato, ir nustatant skirtingus apmokėjimo dydžius. Darbuotoja apie tokius darbdavio veiksmus nebūdavo informuota, socialinio draudimo pažymėjime įrašų nėra. Universiteto rektorius įsakymu nuo 2002-02-01 sumažino G. Aleksandrovič sandėlininkės etatą ir nustatė 0,75 etato. Sandėlininkė G. Aleksandrovič nesutinka su darbo sąlygų pakeitimu mažinant visą sandėlininkės pareigų etatą iki 0,75 etato, nurodydama, kad prašymą ir darbo sutartį pasirašė darbdaviui primygtinai to reikalaujant. Senatas apie darbuotojų etatų

sumažinimą ir apmokėjimo dydžių nustatymą nutarimo nebuvo priėmęs. Profesinių, aukštesniųjų, aukštųjų mokyklų etatų ir kontingento plano įvykdymo apyskaitose etatų sumažinimo nenustatyta. Sandėlininkės G. Aleksandrovič ieškinys dėl neteisėto atleidimo iš darbo, neišmokėto atlyginimo priteisimo ir dėl neteisėto darbo sutarties panaikinimo buvo išnagrinėtas Vilniaus m. pirmajame apylinkės teisme ir priimtas sprendimas. Ieškinys buvo patenkintas iš dalies. Šiuo metu sandėlininkė G. Aleksandrovič Vilniaus m. pirmojo apylinkės teismo 2004-04-02 priimtą sprendimą apskundė Vilniaus apygardos teismui.

Universitete 2003 metais nebuvo įsteigta vidaus audito tarnyba, nors Universitete dirba daugiau kaip 300 darbuotojų. Pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (įsigaliojo nuo 2003-01-01) 6 straipsnio 2 dalies reikalavimą, institucijoje, kurioje patvirtinta ne mažiau kaip 200 pareigybių (etatų) turi būti įsteigta vidaus audito tarnyba, o pagal 10 straipsnio 1 dalies 7 punktą už vidaus audito tarnybos įsteigimą ir jo veiklą atsako vadovas. Universitetas nuo 2004-01-19 įsteigė vidaus audito tarnybą.

Universitete gyventojų nuomojamos patalpų sutartys neįregistruotos Nekilnojamojo turto ir kadastro registro įmonėje. Nuomos sutartys su aštuoniais gyventojais nesudarytos.

Universitete 2003 m. nuomos sutartis su studentais sudarydavo bendrabučio vedėjos, o jas tvirtino Ūkio direktorius. Jie neturėjo tam įgaliojimų. Universitetas nuo 2003-10-21 įpareigojo Ūkio direktorių pasirašyti gyvenamųjų patalpų nuomos sutartis. Sutartyse nebuvo numatyta įsipareigojimų dėl delspinigių mokėjimo už ne laiku sumokėtus mokesčius. Nenustatytas rektoriaus įsakymu, nepatvirtintas gyventojų, įmonių ir studentų nuomojamas plotas bei negyvenamas plotas. Įmonės (akcinės bendrovės), nuomojančios Universitete patalpas ir jose vykdančios veiklą, neturi leidimų tokios veiklos vykdymui bendrabučių patalpose.

Universitetas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnio 6 dalies reikalavimų nuo 1999-01-01 iki 2003-11-20 apgyvendino studentų bendrabutyje (Vivulskio g. 36) įstaigų, įmonių, akcinių bendrovių, uždarų akcinių bendrovių darbuotojus, neturėdamas leidimo-higienos paso verstis komercine-ūkine veikla. Universiteto 2004-01-01 debitorinis 4628,92 Lt įsiskolinimas, susidaręs dėl dviejų akcinių bendrovių ir penkių įstaigų įsiskolinimo už patalpų nuomą tęsiasi nuo 1999 m. gegužės mėn. Sutartys su minėtomis įmonėmis ir įstaigomis nesudarytos. Universitetas nepakankamai kontroliuoja nuomininkų sutartinių įsipareigojimų vykdymą, t.y. neužtikrinta debitorinio įsiskolinimo apskaitos sričių vidaus kontrolė. Universitetas iš Vilniaus visuomenės sveikatos centro 2003-11-21 gavo leidimą-higienos pasą verstis komercine-ūkine veikla Nr. 2654. Komercinės veiklos pobūdis – apgyvendinimo paslaugos – 118 vietų. Universitetas 2004-03-15 informavo, kad yra parengtos ir išsiųstos pretenzijos skolininkams. Vienas iš skolininkų 2004-03-24 sumokėjo 4136 Lt į Universiteto kasą už patalpų nuomą. Universiteto vidaus kontrolės sistema neapima tinkamos nuomojamų patalpų kontrolės,

todėl egzistuoja rizika, kad ne su visais nuomininkais sudarius sutartis, mokesčiai už nuomą bus surinkti teisingai ir laiku.

Nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 6 straipsnio 2 dalies nuostata Universitetas nuo 2003-01-01 iki 2003-11-30 susidariusių 17211,47 Lt studentų išskolinimų už suteiktas paslaugas neįrašė į 178 sąskaitą ir jų nepateikė I-III ketvirčių Išlaidų sąmatų vykdymo balansuose. Audito metu, atkreipus į tai dėmesį, Universitetas 2003 m. gruodžio mėnesį įrašė 17211,47 Lt į 178 sąskaitos registrą ir Išlaidų sąmatų vykdymo balanse pateikė 17211,47 Lt į šios sąskaitos likutį. Universitetas ėmėsi papildomų priemonių, kad laiku ir teisingai būtų užregistruoti apskaitoje studentų išskolinimai už bendrabučių nuomą. Ūkio direkcija analizuoja mokesčių surinkimo eigą ir informuoja Universiteto vadovybę kiekvieną mėnesį.

Nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 1 ir 4 dalies reikalavimų ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38 punkto, 303 punkto nuostatomis, Universitetas nuo 1997-12-17 iki 2003-08-31 Didžiojoje knygoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo balanso nebalansinėje (Išsinuomotas ilgalaikis turtas) sąskaitoje 01 neįregistravo pagal panaudos sutartis gautus žemės sklypus, kurių vertė 3817580 Lt. Universitetas 2003 m. rugsėjo ir gruodžio mėnesiais užregistravo Didžiojoje knygoje ir Išlaidų sąmatų vykdymo balanso nebalansinėje 01 (Išsinuomotas ilgalaikis turtas) sąskaitoje pagal panaudos sutartis gautus 3817580 Lt vertės žemės sklypus.

Penkių valstybinės žemės sklypų, kuriais naudojasi Universitetas (prie pastato Švenčionių r. sav. Lakajos k., bendrabučio Poškos g. 18, pastato Saltoniškių g. 54, pastatų Trakų r. Aukštadvario sen., Tamašavos k., poilsio namų „Vorupė“, Palanga, Basanavičiaus g. 18), žemės naudojimo sutartys nesudarytos, o dviejų žemės sklypų (prie pastato Saltoniškių g. 54, prie bendrabučio Švitrigailos g. 4) panaudos sutartys sudarytos, bet neįregistruotos Nekilnojamo turto registro įmonėje. Dėl to Universiteto apskaitoje ir metinėje atskaitomybėje nepateiktas žemės sklypų kiekis ir vertės suma. Šiuo metu žemės naudojimo sutarčių sudarymo dokumentai yra rengiami, sudarytos sutartys pateiktos registruoti Nekilnojamojo turto registro įmonei.

Universitetas 2003-01-01, 2003-04-01 ir 2003-09-01 Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitose, nesilaikydamas Finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų, neteisingai užregistravo ir atvaizdavo 824530,07 Lt darbo užmokesčio straipsnyje (programa 10.4) ir 13872,0 Lt kitų išlaidų straipsnyje (programa 10.2) autorinių sutarčių išlaidų. Universitetas 2003-11-18 ištaisė nustatytas klaidas, t.y. 838402,07 Lt padidino programos 10.4 kitų išlaidų straipsnyje autorinių sutarčių padarytas išlaidas, jas įregistravo, o programos 10.4 darbo užmokesčio straipsnį

sumažino 824530,07 Lt ir programos 10.2 sumažino 13872,0 Lt kitų išlaidų straipsnių, ir teisingai pateikė metinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitoje. Universitetas patikslino kontrolės procedūras, kad laiku ir teisingai būtų apskaitoje užregistruotos išmokėtos sumos už autorines sutartis, patvirtino autorinių sutarčių sudarymo tvarką.

Universitetas pagal viešosios įstaigos „Šiuolaikinių didaktikų centras“ 1999-11-23 steigimo sutarties 4.1.1. punkto įsipareigojimus 2000-10-16 pasirašė panaudos sutartį su viešąja įstaiga „Šiuolaikinis didaktikų centras“, kad perduotų neatlygintinai naudoti patikėjimo teise valdomas negyvenamąsias patalpas Vilniuje Studentų g. 39-401, 402 kab., 84,88 kv. m. bendrojo ploto. Pagal steigimo sutarties 4.1.2. punktą Universitetas nenumatė gauti iš viešosios įstaigos „Šiuolaikinių didaktikų centras“ mokesčių už suteiktas paslaugas (šildymo, elektros energijos, ryšių, vandentiekio ir kanalizacijos). Audito metu atkreipus Universiteto dėmesį į tai, kad Universitetas yra biudžetinė įstaiga, kuri negali teikti viešajai įstaigai nemokamų paslaugų, Universitetas priskaičiavo 38345 Lt viešajai įstaigai „Šiuolaikinių didaktikų centras“ už 2000-2003 metais suteiktas paslaugas. Viešoji įstaiga „Šiuolaikinių didaktikų centras“ 2003-12-22 visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu patvirtino, kad Universitetas, kaip dalininkas, viešojoje įstaigoje „Šiuolaikinių didaktikų centras“ turi 29534 Lt finansinio turto. Viešoji įstaiga „Šiuolaikinių didaktikų centras“ Universitetui (kaip dalininkui) pateikė patvirtinančius dokumentus apie jo kapitalo dalį viešojoje įstaigoje, kaip reikalauja Viešųjų įstaigų įstatymo (1996-07-03 Nr. I-1428) 14 straipsnio 4 dalies nuostatos.

Universitetas 2003 m. gruodžio mėn., subsąskaitos 140 „Vertybiniai popieriai“ debetą įrašė visą priskaičiuotą už suteiktas paslaugas sumą (38345 Lt) ir metinėje finansinėje ataskaitoje pateikė, kad Universiteto finansinis turtas šioje viešojoje įstaigoje yra 38345 Lt. Šiuo atveju Universitetas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 straipsnio 1 dalies nuostatos be patvirtinančių dokumentų apskaitoje pateikė ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr. 1) 17 eilutėje neteisingai pateikė 8881 Lt didesnę 140 subsąskaitos likutį (38345 – 29534). Audito metu Universitetas 2004-04-30 ištaisė finansinio turto likutį, t.y. išregistravo 8811 Lt finansinį turtą iš 140 sąskaitos ir įrašė į 178 sąskaitą be pateisinamųjų dokumentų, kaip išsiskolinimą už suteiktas paslaugas viešajai įstaigai „Šiuolaikinių didaktikų centras“. Universitetas 2004-04-06 raštu Nr. 01-4-649 „Dėl negyvenamųjų patalpų Studentų g. 39, Vilniuje panaudos sutarties pakeitimo“ įpareigojo viešosios įstaigos „Šiuolaikinių didaktikų centras“ direktorių iki 2004-04-30 apsvarstyti susirinkime ir pateikti raštu naujos negyvenamųjų patalpų Studentų g. 39, Vilniuje Valstybės turto panaudos sutarties sudarymo bei galimybės apmokėti negyvenamųjų patalpų eksploatavimo, komunalines ir ryšio paslaugas už 2003 metus, t.y. už 8811 Lt išsiskolinimą už suteiktas paslaugas, pasiūlymą.

Nesilaikydamas Lietuvos Respublikos Viešojo pirkimo įstatymo 1 str. (2000-01-12 įstatymo Nr. VIII-1526 redakcija, 2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1894 redakcija, 2003-12-16 Nr. IX-1894

redakcija) nuostatų, Universitetas 2000-2003 metais netaikė viešojo pirkimo būdų bei procedūrų iš valstybės biudžeto lėšų įsigyjant studentams laisvai pasirenkamų kursų paslaugas iš viešosios įstaigos „Šiuolaikinių didaktikų centras“ iš viso už 80924,96 Lt. Universitetas nuo 2004-01-01 pirkė studentams laisvai pasirenkamų kursų paslaugas, vadovaudamasis Viešųjų pirkimų įstatymu ir Universiteto patvirtinta tvarka.

7. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Vilniaus pedagoginio universiteto vadovybei:

- stiprinti darbo užmokesčio apskaitos srities einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūras bei peržiūrėti etatų sąrašus;
- stiprinti debitorinių ir kreditorinių mokėjimų srities vidaus kontrolę, siekiant išvengti įsiskolinimų likučių susidarymo metų pabaigoje;
- naudojama valstybinę žemę įforminti ir apskaityti laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir užtikrinti žemės apskaitos srities vidaus kontrolės procedūrų veikimą;
- užtikrinti, kad tinkamai būtų saugomi buhalteriniai dokumentai, pagal reikalavimus įforminamos jų bylos ir nustatyta tvarka perduotos į archyvą;
- peržiūrėti dviejų pareigybių buvimą Universiteto struktūroje, atsakomybės neapibrėžtumą;
- užtikrinti materialinių vertybių tinkamą naudojimą ir saugojimą bei archyvo dokumentų tvarkymą, saugojimą ir naudojimą;
- išbraukti ir išregistruoti privatizuotą ilgalaikį turtą 6935,52 kv. m. bendrojo ploto patalpas, esančias Studentų g. 41, 43, 45, 47, Saltoniškių g. 54, Švitrigailos g. 4, T. Ševčenkos g. 31 iš inventorinių bylų bei iš valstybės įmonės Registrų centro Vilniaus filialo Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko. Gyventojų nuomojamų patalpų sutartis įregistruoti Nekilnojamojo turto ir kadastro registro įmonėje. Vykdyimo kontrolę pavesti statybos direktoriui;
- nustatyti privatizuotų, bet neregistruotų Nekilnojamojo turto ir kadastro registro įmonėje 703,66 kv. m. plotų statusą Universitete;
- sudaryti nuomos sutartis su gyventojais ir studentais;
- pasikeitus gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų statusui ir vietų skaičiui bendrabučiuose, patvirtinti gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų plotus ir vietų skaičių, perskaičiuoti 2003 metų studentų ir gyventojų nuomos mokesčius, užtikrinti, kad įmonės, nuomojančios Universiteto bendrabučiuose patalpas, pateiktų leidimus vykdyti veiklą.

Siūlome Universiteto Vidaus audito tarnybai atlikti lėšų, gaunamų iš studijuojančių savo lėšomis asmenų įmokų, iš valstybės biudžeto gaunamų lėšų naudojamų studijoms, mokslo tyrėjams ir pavedimų lėšų panaudojimo auditą.

Dėkojame Vilniaus pedagoginio universiteto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2003 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2004-11-10 prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą. Adresas: Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Danutė Balčiūtė

Susipažinome:

Vilniaus pedagoginio universiteto
rektorius

Algirdas Gaižutis

Vyriausioji buhalterė

Vida Gulbinienė